

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Obo/3/2019
Identifikačné číslo spisu: 1010201164
Dátum vydania rozhodnutia: 30.04.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Ivana Izakovičová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:1010201164.4

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Beaty Miničovej a členiek Mgr. Soni Pekarčíkovej a JUDr. Ivany Izakovičovej v spore žalobcov: 1/ T. L. L., bytom O. J. XX, XXX XX G. a 2/ B. L., bytom O. J. XX, XXX XX G., zastúpených NAGYOVÁ & PARTNERS advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom Farská 8, 949 01 Nitra, IČO: 47 233 923, v mene ktorej koná JUDr. Gabriela Chudík Nagyová, ako konateľka a advokátka, 3/ O. K., bytom O. II/XXX, XXX XX O. a 4/ T. K., rod. Z., bytom O. II/XXX, XXX XX O., zastúpených JUDr. Kamilom Bereseckým, advokátom, so sídlom Farská 33, 949 01 Nitra, proti žalovanému: Mgr. Peter Zvara, so sídlom Obchodná 2, 811 06 Bratislava, správca konkurznej podstaty úpadcu Vodo hospodárske stavby a.s. Nitra, so sídlom Cabajská cesta 28, 949 01 Nitra, IČO: 31 411 487, zastúpenému advokátskou kanceláriou Zvara advokáti s.r.o., so sídlom Námestie SNP 1, 811 06 Bratislava, IČO: 46 547 878, v mene ktorej koná Mgr. Peter Zvara, ako konateľ a advokát, o vylúčenie veci z konkurznej podstaty, o odvolaniach žalobcov proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 7. novembra 2018, pod č. k. 8Cbi/27/2010-597, takto

rozhodol:

I. Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 7. novembra 2018, č. k. 8Cbi/27/2010-597, p o t v r d z u j e.

II. Žalovaný má nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave rozsudkom zo dňa 7. novembra 2018, pod č. k. 8Cbi/27/2010-597, žalobu zamietol s tým, že žalovaný má proti žalobcom nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Žalobou podanou na súd dňa 15.06.2010 sa žalobcovia 1/ a 2/ domáhali vylúčenia nehnuteľností nachádzajúcich sa v katastrálnom území G., obec G., zapísaných na LV č. XXXX ako budova súp. č. XXXX, parc. XXXX/X, druh stavby: ubytovňa, priestor č. 8, byt č. 1 a byt č. 0 a zapísaných na LV č. XXXX, parc. č. XXXX/X, o výmere 24 m², druh pozemku: zastavané plochy a nádvorcia, parc. č. XXXX/X, o výmere 218 m², druh pozemku: zastavané plochy a nádvorcia, parc. č. XXXX/X, o výmere

772 m², druh pozemku: zastavané plocha a nádvoría, parc. č. XXXX, o výmere 124 m², druh pozemku: zastavané plochy a nádvoría, parc. č. XXXX/X o výmere 302 m², druh pozemku: zastavané plochy a nádvoría, stavba súp. č. XXX na parc. č. XXXX/X, stavba súp. č. XXX na parc. č. XXXX/X a stavba, garáž na parc. č. XXXX (ďalej aj ako „nehnutelnosti“) z konkurznej podstaty úpadcu Vodohospodárske stavby a.s. Nitra (ďalej aj ako „úpadca“). Svoj návrh odôvodnili tým, že nehnuteľnosti nadobudli spolu s ostatnými spoluvlastníkmi od úpadcu kúpnu zmluvou zo dňa 12.10.2000 vrátane jej dodatku. Fond národného majetku SR (ďalej aj ako „FNM“) udelil súhlas s predajom nehnuteľností dňa 31.08.2000. Z výnosu z predaja mal úpadca uhradiť svoj záväzok voči FNM. Dňa 21.02.2001 došlo k vzájomnému zápočtu pohľadávok medzi FNM, úpadcom a spoločnosťou KOVOSPOL Nitra spol. s r.o. Tým bola splnená povinnosť úhrady záväzku úpadcu voči FNM, a preto správkyňa konkurznej podstaty úpadcu, JUDr. Martina Mrázová, podľa žalobcov 1/ a 2/ neoprávnene zaradila nehnuteľnosti do súpisu podstaty úpadcu v konkurznom konaní, sp. zn. 6K/105/2001.

2. Žalobou doručenu súdu dňa 24.06.2010 sa žalobcovia 3/ a 4/ domáhali vylúčenia rovnakých nehnuteľností z konkurznej podstaty úpadcu, ktoré považovali za neoprávnene zaradené správcom do súpisu majetku konkurznej podstaty úpadcu v konkurznom konaní, sp. zn. 6K/105/2001. Nehnuteľnosti nadobudli od úpadcu do spoluvlastníctva spoločne so žalobcami 1/ a 2/ na základe kúpnej zmluvy zo dňa 12.10.2000. Predmetné konanie bolo na Krajskom súde v Bratislave vedené pod sp. zn. 6Cbi/28/2010. Na základe uznesenia Krajského súdu v Bratislave zo dňa 8. septembra 2010, č. k. 8Cbi/27/2010-55, 6Cbi/28/2010-65, došlo k spojeniu vecí vedených na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 8Cbi/27/2010 a sp. zn. 6Cbi/28/2010 na spoločné konanie s tým, že budú ďalej prejednávané pod sp. zn. 8Cbi/27/2010.

3. Z vykonaného dokazovania súd prvej inštancie zistil, že kúpnu zmluvou zo dňa 12.10.2000 (ďalej len „kúpna zmluva“) úpadca ako predávajúci predal žalobcom 1/ až 4/ (ďalej aj ako „žalobcovia“) nehnuteľnosti. V článku III. Kúpnej zmluvy sa zmluvné strany dohodli na kúpnej cene vo výške 4.543.660,- Sk s tým, že táto bude vyplatená na účet súdnej exekútorky, JUDr. Edity Šupovej, tak ako je špecifikované v citovanom článku. Žalobcovia nadobudli spoluvlastnícke právo k nehnuteľnostiam dňa 22.12.2000 rozhodnutím o povolení vkladu spoluvlastníckeho práva do katastra nehnuteľností.

4. Na uvoľnenie záložného práva a uskutočnenie predaja nehnuteľností bol FNM udelený súhlas, a to listom zo dňa 31.08.2000 vydaným na základe žiadosti úpadcu zo dňa 31.07.2000 a v súlade s uznesením Výkonného výboru FNM č. 16/35/00 zo dňa 22.08.2000 (ďalej len „súhlas“). Tento svoj súhlas však FNM udelil za predpokladu splnenia podmienky, že výnos z tohto predaja - podľa predložených znaleckých posudkov ohodnotený vo výške 4,8 mil. Sk - použije kupujúci (úpadca) na úhradu svojich záväzkov voči FNM.

5. Úpadca na základe udeleného súhlasu uzavrel so spoločnosťou KOVOSPOL Nitra spol. s r.o. kúpnu zmluvu zo dňa 21.02.2001, predmetom ktorej bol predaj ďalších nehnuteľností za kúpnu cenu vo výške 11.801.460,- Sk. Z tohto predaja úpadca evidoval voči spoločnosti KOVOSPOL Nitra spol. s r.o. pohľadávku vo výške dojednanej ceny, t. j. v sume 11.801.460,- Sk.

6. Dňa 21.02.2001 bola uzavretá Dohoda o vzájomnom započítaní pohľadávok medzi FNM, KOVOSPOL Nitra spol. s r.o. a úpadcom (ďalej len „dohoda o započítaní“). V čl. I. predmetnej dohody o započítaní sa FNM a úpadca dohodli, že úpadca postupuje svoju pohľadávku voči KOVOSPOL Nitra spol. s r.o. vyplývajúcu z kúpnej zmluvy zo dňa 21.02.2001, ktorou boli tejto spoločnosti odpredané nehnuteľnosti za kúpnu cenu 11.801.460,- Sk na FNM. Pohľadávka FNM voči úpadcovi pozostávala z nezaplatenej kúpnej ceny vo výške 24.954.000,- Sk a príslušenstva, ktorá vyplýva z kúpnej zmluvy o predaji podniku zo dňa 27.07.1992 (ďalej len „privatizačnej zmluvy“). Úpadca a FNM sa vzájomne dohodli, že započítajú pohľadávku FNM vyplývajúcu z privatizačnej zmluvy voči pohľadávke úpadcu vyplývajúcej z postúpenej pohľadávky voči KOVOSPOL Nitra spol. s r.o. V čl. II. dohody o započítaní sa FNM a KOVOSPOL Nitra spol. s r.o. dohodli na vzájomnom započítaní pohľadávok špecifikovaných v tomto článku. KOVOSPOL Nitra spol. s r.o. má pohľadávku voči FNM vo výške 11.801.460,- Sk z titulu náhrady škody, ktorá vznikla KOVOSPOL Nitra spol. s r.o. v dôsledku neplatného odstúpenia

FNM od zmluvy o predaji podniku uzavretej medzi FNM a Oprea s.r.o. Nitra, čím sa stala absolútne neplatnou i kúpna zmluva č. 1718/97 uzavretá medzi FNM a KOVOSPOL Nitra spol. s r.o. FNM má zase pohľadávku z nezaplatenej kúpnej ceny, ktorá vyplýva zo zmluvy o predaji nehnuteľnosti medzi úpadcom a KOVOSPOL Nitra spol. s r.o. Podľa čl. III. Dohody o započítaní sa pohľadávky špecifikované v čl. I. a II. započítavajú do výšky, v akej sa kryjú, t. j. v sume 11.801.460,- Sk.

7. Najvyšší súd SR ako súd odvolací vo svojom zrušovacom uznesení zo dňa 27. augusta 2015, č. k. 2Obo/43/2013-344, uviedol, že s účinnosťou od 14.09.1995 bol zákonom č. 190/1995 Zb. novelizovaný zákon č. 92/1991 Zb. o podmienkach prevodu majetku štátu na iné osoby (ďalej aj ako „zákon o veľkej privatizácii“). Ustanovenie § 19 citovaného zákona bolo doplnené o ustanovenie § 19a bez prechodných ustanovení. Odvolací súd poukázal na dôvodovú správu k zákonu č. 190/1995 Zb., z ktorej vyplýva, že toto ustanovenie zabezpečuje určitú ingerenciu fondu vo vzťahu k privatizovanému majetku nachádzajúceho sa u nadobúdateľa, ktorý ešte nesplatil celú kúpnu cenu. Podľa ustanovenia § 19a ods. 1, ods. 2, ods. 3 a ods. 4 zákona o veľkej privatizácii do splatenia celej kúpnej ceny je nadobúdateľ privatizovaného majetku povinný odo dňa účinnosti zmluvy strpieť, aby fond kontroloval stav a nakladanie s privatizovaným majetkom a na ten účel nahliadal do účtovných dokladov nadobúdateľa privatizovaného majetku. Ak fond vydá predchádzajúci písomný súhlas podľa odseku 2, nadobúdateľ privatizovaného majetku je povinný použiť takto získané prostriedky prednostne na úhradu svojich záväzkov voči fondu v zmysle uzavretej zmluvy podľa § 14. Úkony vykonané nadobúdateľom v rozpore s ustanoveniami odsekov 2 a 3 a všetky na ne nadväzujúce úkony sú neplatné. Spätná účinnosť tohto zákonného ustanovenia sa viaže na dispozičné právo nadobúdateľa k privatizovanému majetku. Najvyšší súd považoval za potrebné poukázať na privatizačnú zmluvu, v ktorej úpadca súhlasil s obmedzením dispozície s nehnuteľnosťami do splatenia kúpnej ceny a že kúpna zmluva medzi nadobúdateľom privatizovaného majetku a novým vlastníkom bola uzavretá po zmene právneho režimu vzťahu, ktorý vznikol v minulosti. Vzhľadom na kritéria Európskeho súdneho dvora a ústavného súdu posudzovania prípustnosti nepriamej retroaktivity, najvyšší súd dospel k názoru, že ustanovenie § 19a zákona o veľkej privatizácii nie je neprimerane zaťažujúce a nepredstavuje neodôvodnený zásah, v dôsledku čoho jeho aplikáciou, nedošlo k porušeniu princípu právnej istoty a princípu rovnosti. Účelom zákona o veľkej privatizácii okrem iného bolo zabezpečiť zaplatenie kúpnej ceny privatizovaného majetku FNM, v dôsledku čoho nadobúdateľ privatizovaného majetku bol povinný použiť získané prostriedky z tohto majetku prednostne na úhradu svojich záväzkov voči fondu. Úkony vykonané nadobúdateľom v rozpore s touto povinnosťou a všetky na ne nadväzujúce úkony sú podľa ustanovenia § 19a ods. 4 zákona o veľkej privatizácii neplatné. Neplatnosť právnych úkonov súd skúma ex offio. Úpadca - nadobúdateľ privatizovaného majetku preukazoval splnenie svojej povinnosti voči fondu (prednostná úhrada súm 6.866.021,- Sk a 4.800.000,- Sk v prospech FNM) dohodou o započítaní.

8. Neplatné započítanie pohľadávok medzi FNM a úpadcom najvyšší súd skonštatoval aj vzhľadom na znenie článku I bod 1 a 2 dohody o započítaní, z ktorého vyplýva, že úpadca stratil postavenie veriteľa vo vzťahu k pohľadávke 11.801.460,- Sk, pričom novým veriteľom tejto pohľadávky sa stal FNM. Keďže úpadca nemal voči FNM v dohode o započítaní uvedenú pohľadávku (nakoľko veriteľom tejto pohľadávky už bol bezodplatne FNM), podľa článku I bod 4 nemohlo dôjsť k platnému započítaniu. Okrem toho predmetom dohody o započítaní neboli vzájomné pohľadávky medzi FNM a úpadcom, a preto nemohlo dôjsť k stretu vzájomných pohľadávok, ako i zániku pohľadávky FNM špecifikovanej v čl. I bod 3 dohody o započítaní. Pohľadávku započítavanú FNM, t. j. 24.954.000,- Sk a príslušenstvo, posúdil najvyšší súd ako neurčitú, pretože nie je zrejmé, z čoho sa skladá pohľadávka a príslušenstvo pohľadávky, ani aká je jeho výška, či spôsob jeho určenia.

9. Na základe uvedeného najvyšší súd dospel k záveru, že v prejednávanej veci nedošlo k platnému započítaniu pohľadávok medzi FNM a úpadcom, nakoľko úpadca pri predaji privatizovaných nehnuteľností postupoval v rozpore s ustanovením § 19a zákona o veľkej privatizácii. Tento rozpor najvyšší súd videl v tom, že úpadca získanými finančnými prostriedkami prednostne neuhradil svoj záväzok voči FNM. Žalobcovia preto svoje vlastnícke právo k vylučovaným nehnuteľnostiam doložili neplatnými kúpnymi zmluvami.

10. V rámci tohto zrušovacieho uznesenia najvyšší súd uložil súdu prvej inštancie povinnosť riadne zdôvodniť svoje rozhodnutie v časti týkajúcej sa interpretácie ust. § 19a zákona o veľkej privatizácii s poukazom na to, že by nemalo byť na ťarchu žalobcov, ako tretích osôb, prípadné pochybenie FNM. V tejto súvislosti súd prvej inštancie uviedol, že napriek argumentácii žalobcov ohľadom nadobudnutia nehnuteľností v dobrej viere a ich nerušeného užívania po celý čas, nebola dodržaná 10 ročná zákonná vydržacia lehota podľa ust. § 134 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Zároveň súd prvej inštancie skonštatoval, že v prejednávanej veci nejde o taký prípad, kedy by žalobcovia absolútne nepoznali okolnosti, za akých nadobúdajú vlastníctvo k predmetným nehnuteľnostiam, nakoľko mali informácie okolo privatizácie úpadcu poznali, vedeli, že na liste vlastníctva viaznu ťarchy a je vedená exekúcia na majetok úpadcu.

11. K námietke žalobcov týkajúcou sa rozsudku Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 5Obo/44/2013, ktorý bol vydaný v skutkovo totožnej veci s tým rozdielom, že dohoda o započítaní bola posúdená ako platný právny úkon, súd prvej inštancie uviedol, že pre jeho rozhodnutie je záväzný právny názor odvolacieho súdu, ktorý rozhodnutie súdu prvého stupňa zrušil. Zároveň poukázal na skutočnosť, že na súde prebiehalo viacero súdnych konaní s totožným skutkovým stavom a existenciu viacerých právoplatných rozsudkov (sp. zn. 10Cbi/29/2010, 9Cbi/49/2010, 10Cbi/27/2010, 10Cbi/28/2010, 9Cbi/28/2010), ktorými boli návrhy zamietnuté a bol vyslovený právny názor, že dohoda o započítaní je neplatný právny úkon. Z uvedeného dôvodu súd prvej inštancie zohľadnil väčšinový právny názor, aby nebolo možné hovoriť o odlišnom právnom názore a nepredvídateľnosti rozhodnutia.

12. Najvyšší súd SR ako súd odvolací zrušovacím uznesením zo dňa 30. novembra 2017, č. k. 2Obo/20/2016-527, uložil súdu prvej inštancie povinnosť vysporiadať sa s otázkou dobrej viery žalobcov v prejednávanom spore. Súd prvej inštancie zopakoval časť odôvodnenia svojho predchádzajúceho rozsudku zo dňa 8. marca 2016, č. k. 8Cbi/27/2010-442, ktorá sa týkala nadobudnutia nehnuteľností žalobcami v dobrej viere a ich nerušeného užívania po celý čas. Následne súd prvej inštancie vykonal dokazovanie ohľadne tejto otázky so zreteľom na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 16. marca 2016, č. k. I. ÚS/549/2015-33, ako aj nález Ústavného súdu Českej republiky zo dňa 28. januára 2016, sp. zn. III. ÚS/247/2014 citované odvolacím súdom.

13. Po vykonanom dokazovaní súd prvej inštancie dospel k záveru, že posudzovaná vec ústavným súdom a predmetný spor vykazujú skutkové odlišnosti, a to napriek rovnakej počiatočnej privatizácii v oboch prípadoch. Podstatným rozdielom bola skutočnosť, že ústavný súd posudzoval situáciu, kedy išlo o nadobudnutie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam od nevlastníka, tzn. u prevodcu absentovalo vlastnícke právo. V prejednávanej veci však úpadca bol bez akýchkoľvek pochybností výlučným vlastníkom nehnuteľností a žalobcovia boli tzv. prvonadobúdatelia. Neplatnosť kúpnej zmluvy uzavretej medzi úpadcom a žalobcami ako nadobúdacieho titulu bola posúdená v zmysle ust. § 39 Občianskeho zákonníka v spojení s ust. § 19a zákona o veľkej privatizácii. Súd prvej inštancie skonštatoval, že nakoľko sa nejedná o nadobudnutie vlastníckeho práva od nevlastníka, kedy by dobrá viera nadobúdateľa po posúdení individuálnych okolností prípadu mohla predstavovať predpoklad pre nadobudnutie vlastníctva, nemožno postupovať podľa nálezu ústavného súdu. Podľa názoru ústavného súdu uvedeného v náleze vyššie riziko má niesť nedbalý vlastník než nadobúdateľ v dobrej viere, pretože ten nie je schopný dozvedieť o tom, ako vec opustila vlastníkovu sféru. Ústavný súd tak vyslovil poskytnutie ochrany nadobúdateľovi na úkor prevodcu, ktorý bol nevlastníkom a nemusel mať relevantné informácie o právnych predchodcoch, čo nie je tento prípad. Žalobcovia ako kupujúci nadobúdali nehnuteľnosti od úpadcu, pričom mali vedomosť o okolnostiach, za akých sa prevod uskutočňoval.

14. S prihliadnutím na to, že dobrú vieru je vždy potrebné hodnotiť objektívne a nielen zo subjektívneho hľadiska, osobného presvedčenia samotného účastníka, súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobcovia v danom prípade nemohli byť dobromyseľní. Uvedené odôvodnil súd prvej inštancie tým, že kupujúci mali vedomosť o udelení súhlasu FNM s uvoľnením záložného práva a predajom v súhlase špecifikovaných nehnuteľností (súhlas fondu zo dňa 31.08.2000), preto museli, resp. mali pri normálnej opatrnosti vedieť o podmienkach stanovených v ust. § 19a zákona o veľkej privatizácii, limitujúcich

platnosť kúpnej zmluvy, mali vedomosť o tom, že voči predávajúcemu prebieha exekúcia na nehnuteľnosti, ktoré nadobúdajú kúpnu zmluvou a sú spísané súdnou exekútkou, preto museli, resp. mali vedieť, že v priebehu exekúcie nie je možné speňažiť nehnuteľnosť povinného iným spôsobom ako v exekučnej dražbe.

15. Ďalším podstatným dôvodom, prečo nemohli byť žalobcovia, ako kupujúci predmetných nehnuteľností od úpadcu, dobromyseľní, je, že kúpna cena 4.543.660,- Sk nebola v zmysle príslubu obsiahnutého v písomnej žiadosti úpadcu o vyslovenie súhlasu na odpredaj časti majetku, ako aj podľa ust. § 19a zákona o veľkej privatizácii, poukázaná na účet FNM, ale na účet súdnej exekútky. Žalobcovia sa nemôžu brániť, že nemohli ovplyvniť konanie úpadcu, t. j. či uhradí kúpnu cenu v prospech FNM, keď už zo samotnej kúpnej zmluvy vyplývalo, že táto bola zaplatená v prospech súdnej exekútky. Ako vyplýva z výsluchu žalobcu 1/, ktorý bol zamestnancom závodu Vodohospodárske stavby a.s. Šaľa a poznal predsedu predstavenstva úpadcu, ktorý za predávajúceho kúpnu zmluvu podpisoval, mal teda možnosť oboznámiť sa aj s privatizačnou zmluvou a so všetkými súvisiacimi listinami, nehovoriac o tom, že z listu vlastníctva vyplývala existencia záložného práva v prospech FNM na majetok úpadcu ako aj prebiehajúce exekúcie. O prepojení s úpadcom svedčí aj to, že priamo v kúpnej zmluve bolo zriadené vecné bremeno na časť nehnuteľnosti v prospech Ing. V. s manželkou a po uzavretí kúpnej zmluvy túto časť nehnuteľnosti previedli na T. V. Predseda predstavenstva úpadcu ako predávajúci vedel o finančnej situácii úpadcu, vedel o dlhoch voči Prvej komunálnej banke a Sociálnej poisťovni, ktoré zastupovala súdna exekútky. Mal teda vedomosť, že úhrada kúpnej ceny nebola vykonaná v prospech FNM, ale na účet exekútky, ktorá vymáhala v prospech iných subjektov. Vedel aj o trojdohode medzi FNM, úpadcom a KOVOSPOL Nitra spol. s r.o., ktorú pripravil FNM a ktorá bola v rozpore s ust. § 19a zákona o veľkej privatizácii. Súd prvej inštancie k tomu dodáva, že ustanovenie §19a zákona o veľkej privatizácii má kogentný charakter, a preto neumožňuje FNM modifikovať zákonom uloženú povinnosť použiť prostriedky získané z predaja privatizovaného majetku prednostne na úhradu záväzkov dlžníka voči fondu. Ako vyplýva aj z dôvodovej správy, ustanovenie § 19a zabezpečuje určitú ingerenciu fondu vo vzťahu k privatizovanému majetku nachádzajúceho sa u nadobúdateľa, ktorý ešte nesplatil celú kúpnu cenu. Účelom je zabezpečiť sledovanie stavu majetku, ako aj zabrániť prípadnému prevodu majetku, alebo jeho založeniu v prospech ďalšieho subjektu. Ak zákonodarca podmienil platnosť prevodu privatizovaného majetku udelením predchádzajúceho súhlasu fondu a použitím získaných prostriedkov v prospech záväzkov voči fondu, potom je zjavné, že tým vytvoril zákonný rámec pre nakladanie s privatizovaným majetkom v súlade s celospoločenským záujmom, pričom akékoľvek porušenie nastavených podmienok spôsobuje bez ďalšieho neplatnosť právneho úkonu. Keďže žalobcovia mali možnosť oboznámiť sa prostredníctvom predávajúceho so všetkými okolnosťami prípadu, vedeli, za akých okolností dochádza k prevodu vlastníctva, ich osobné presvedčenie, že všetko bolo v poriadku, nezakladá dobrú vieru pri nadobudnutí vlastníctva.

16. K nálezu Ústavného súdu Českej republiky zo dňa 28. januára 2016, sp. zn. III. ÚS/247/2014, súd prvej inštancie uviedol, že tento sa rovnako venuje problematike nadobudania vlastníckeho práva od nevlastníka, a preto ho nemožno aplikovať na prejednávaný spor.

17. V závere súd prvej inštancie zhrnul, že žalobcovia ako tzv. prvonadobúdatelia odvodzujú svoje vlastnícke právo výlučne od kúpnej zmluvy, ktorá je neplatným právny úkon. Nadobúdanie vlastníckeho práva na základe neplatného právneho úkonu slovenský právny poriadok nepripúšťa. Za preukázané mal súd prvej inštancie aj to, že žalobcovia v danom prípade neboli dobromyseľní. Na doplnenie k absolútnej neplatnosti právneho úkonu súd prvej inštancie poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu SR, sp. zn. I. ÚS/50/2010. Vzhľadom na uvedené skutočnosti súd prvej inštancie žalobu zamietol. Ďalšie návrhy na dokazovanie zamietol z dôvodu, že tieto by nemali vplyv na rozhodnutie, nakoľko predmetom dokazovania bola dobromyseľnosť žalobcov. Za týmto účelom bol podľa súdu prvej inštancie postačujúci výsluch žalobcov a listinné dôkazy obsiahnuté v súdnom spise.

18. Proti uvedenému rozsudku sa v zákonom stanovenej lehote odvolali prostredníctvom svojho splnomocneného právneho zástupcu žalobcovia 1/ a 2/, pričom svoje odvolanie odôvodnili ust. § 365 ods. 1 písm. b/, d/, e/, f/, g/, h/ C. s. p. Rovnako sa odvolali v zákonnej lehote aj žalobcovia 3/ a 4/,

ktorí podané odvolanie odôvodnili s poukazom na ustanovenie § 365 ods. 1 písm. b/, e/, f/, h/ C. s. p.

19. Žalobcovia 1/ a 2/ v rámci odvolania uviedli, že zrušujúcim uznesením Najvyššieho súdu SR zo dňa 30. novembra 2017, č. k. 2Obo/20/2016-527, bolo skonštatované, že došlo k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci súdom prvej inštancie, z ktorého dôvodu skutkový stav bol nedostatočne zistený. Opätovne poukázali na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 16. marca 2016, č. k. I. ÚS/549/2015-33, a zdôraznili, že súd prvej inštancie neposudzoval prejednávany spor v jeho intenciách, teda nezohľadnil špecifické okolnosti a individuálne súvislosti tohto konkrétneho prípadu tak, aby bolo dosiahnuté spravodlivé vyriešenie veci. Spochybnenie použitia tohto nálezu súdom prvej inštancie s odôvodnením, že prípad posudzovaný v náleze je skutkovo odlišný od prejednávanej veci v tomto konaní, bolo podľa žalobcov 1/ a 2/ v rozpore s právnym názorom odvolacieho súdu. Žalobcovia 1/ a 2/ trvali na tom, že Ústavný súd SR však pri posudzovaní prípadu v náleze predniesol všeobecné právne názory týkajúce sa aj širšej škály prípadov, a nie len toho konkrétneho, ktorý posudzoval. Odmietnutie aplikácie právneho názoru odvolacieho súdu, ktorý odkazoval na predmetný nález Ústavného súdu SR, kvalifikovali ako nesprávny procesný postup, ktorým znemožnil žalobcom, aby uskutočňovali im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu ich práva na spravodlivý proces. Rozhodnutie súdu prvej inštancie aj z toho dôvodu zároveň vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

20. Argumentáciu súdu prvej inštancie týkajúcu sa dobromyseľnosti žalobcov považujú žalobcovia 1/ a 2/ ako arbitrárnu, nekonzistentnú a nepodloženú dôkazmi a logikou. Žalobcovia 1/ a 2/ potvrdili, že žalobcovia vedeli o udelení súhlasu FNM s predajom nehnuteľností, a rovnako potvrdili, že žalobcovia mali vedomosť o skutočnosti, že úpadca má uhradiť FNM z celkového predaja všetkých nehnuteľností uvedených v súhlase celkom sumu 4,8 mil. Sk, ako to vyplývalo zo súhlasu fondu. Ďalej zdôraznili, že sa žalobcovia preto mohli len dôvodne domnievať z im predloženého súhlasu FNM, že v súlade so zmluvou podľa § 14 zákona o veľkej privatizácii, na účet fondu má úpadca uhradiť sumu 4,8 mil. Sk po predaji všetkých nehnuteľností uvedených v súhlase. Nehnuteľnosti, ktoré kupovali žalobcovia tvorili malú časť zo všetkých nehnuteľností v súhlase. Ku dňu podpisu kúpnej zmluvy mala byť v zmysle § 19a zákona o veľkej privatizácii splnená len podmienka udelenia súhlasu fondu s predajom nehnuteľností. Táto podmienka preukázateľne splnená bola. Kúpna zmluva sama osebe nikdy nebola v priamom rozpore s § 19a zákona o veľkej privatizácii. Ohľadne podmienky § 19 ods. 3 zákona o veľkej privatizácii, opakovane tvrdili, že v čase podpisu kúpnej zmluvy žalobcovia ani nemohli tušiť ako úpadca splní povinnosť uhradiť fondu celkom sumu 4,8 mil. Sk z celkového predaja všetkých nehnuteľností uvedených v súhlase fondu v zmysle § 19 ods. 3 zákona o veľkej privatizácii. V čase podpisu kúpnej zmluvy, táto podmienka v zmysle zákona ešte splnená byť nemala. Žalobcovia dokonca ani následne nemohli tušiť, že započítací prejav medzi FNM a úpadcom, ktorým si úpadca splnil podmienku § 19 ods. 3 zákona o veľkej privatizácii bude v budúcnosti považovaný za neplatný. Žalobcovia 1/ a 2/ uviedli, že im nie je jasné, akými úvahami sa súd riadil, keď považoval žalobcov za nedobromyseľných z dôvodu, že vedeli o podmienkach stanovených v § 19a zákona o veľkej privatizácii. Z dôkazov predložených v tomto konaní vyplýva, že žalobcovia pri podpise kúpnej zmluvy splnili všetky podmienky na to, aby bola kúpna zmluva platná. Toto nespochybňuje ani sám súd keď tvrdí, že podmienka § 19a ods. 2 zákona o veľkej privatizácii bola splnená. Preto znalosť podmienok nemôže byť na ťarchu žalobcov, a to najmä v tej súvislosti, že im bolo pri podpise kúpnej zmluvy zo strany FNM preukázané splnenie podmienky § 19a ods. 2 zákona o veľkej privatizácii. Aj naďalej žalobcovia 1/ a 2/ trvali na tom, že podmienka obsiahnutá v súhlase, v zmysle ktorej mal úpadca zaplatiť FNM 4,8 mil. Sk, mala byť splnená až následne po predaji všetkých nehnuteľností a žalobcovia jej splnenie nemohli nijako ovplyvniť. Preto sa žalobcovia domnievali, že suma 4,8 mil. Sk bude uhradená fondu z celkového výťažku z predaja ostatných nehnuteľností a práve tie peniaze, ktoré uhradili nemusia byť presne tie, ktoré budú uhrádzané FNM. Z uvedeného dôvodu nemali ani najmenšie pochybnosti, keď peniaze uhradili na účet súdnej exekútorky, a nie úpadcovi. Svoju dobromyseľnosť žalobcovia 1/ a 2/ odôvodňujú tým, že z ich strany došlo pri podpise kúpnej zmluvy k prevereniu splnenia podmienok zakotvených v ust. § 19a zákona o veľkej privatizácii, ktoré im bolo preukázané súhlasom fondu a podmienkou uvedenou v súhlase, že na účet fondu má úpadca uhradiť sumu 4,8 mil. Sk po predaji všetkých nehnuteľností tam uvedených, a nielen tých, ktoré kupovali žalobcovia.

21. Za nesprávny záver súdu prvej inštancie žalobcovia 1/ a 2/ považujú aj to, že na majetok úpadcu, ktorý bol predmetom kúpy bolo zriadené záložné právo FNM. Nakoľko zo súhlasu FNM vyplýva, že záložné právo bolo zriadené na iné majetky úpadcu, avšak nie na tie, ktoré boli predmetom kúpnej zmluvy, ktorú podpísali žalobcovia. Na základe uvedeného sú žalobcovia 1/ a 2/ toho názoru, že napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam.

22. Konštatovanie súdu prvej inštancie o tom, že v priebehu exekúcie nie možné speňažiť nehnuteľnosť povinného iným spôsobom ako v exekučnej dražbe, nemá podľa žalobcov 1/ a 2/ oporu v zákone. V tejto súvislosti poukázali na rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 5Obo/44/2013, v zmysle ktorého neobstojí námietka týkajúca sa nezákonnosti priameho predaja nehnuteľností úpadcu v exekučnom konaní a obchádzania exekučného poriadku, keďže ako súd tvrdí, ak povinný poruší exekútorský zákaz nakladania s nehnuteľnosťou (§ 44 ods. 1 písm. b) Exekučného poriadku), nemá to za následok neplatnosť prevodu, ale vznik práva oprávneného podľa ust. § 42 Občianskeho zákonníka odporovať právnomu úkonu, na základe ktorého k prevodu došlo. Obdobne je táto otázka riešená v rozhodnutí Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 4Cdo/107/2007, podľa ktorého skutočnosť, že povinný porušil zákaz nakladať s majetkom podliehajúcim exekúcii, ktorý uložil súdny exekútor, nemá za následok neplatnosť právneho úkonu povinného, ktorým tento zákaz porušil. Postup, ktorým došlo k sprostredkovaniu predaja nehnuteľností samotnou exekútorkou, ktorá má postavenie verejného činiteľa, žalobcovia nemali dôvod spochybňovať. Záver súdu prvej inštancie o tom, že vedomosť žalobcov o prebiehajúcej exekúcii na majetok úpadcu spôsobuje ich nedobromyseľnosť, považujú za nesprávny.

23. S odmietnutím návrhu žalobcov na vypočutie súdnej exekútorke súdom prvej inštancie odôvodneným, že by jej výsluch nemal vplyv na rozhodnutie, žalobcovia 1/ a 2/ nesúhlasia. Sú toho názoru, že výsluch súdnej exekútorke bol tým dôkazom, ktorý mal osvetliť okolnosti, z akých dôvodov bola kúpna cena vyplácaná na jej účet. Jej výsluch by objasnil konkrétne okolnosti prípadu a dobromyseľnosť žalobcov. Rozhodnutie súdu prvej inštancie preto podľa ich názoru vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, a súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností.

24. Žalobcovia 1/ a 2/ ďalej uviedli, že v čase podpisu kúpnej zmluvy nemali vedomosť o obsahu Žiadosti úpadcu o vyslovenie súhlasu na odpredaj časti majetku, a teda ani o údajnom prísluže úpadcu prevodu kúpnej ceny na účet fondu. Jednalo sa o interný dokument úpadcu, ktorý im predložený nebol. S opačným záverom súdu prvej inštancie, že žalobcovia s týmto dokumentom boli oboznámení, nesúhlasia. Jedná sa o skutočnosť, ktorú podľa tvrdení žalobcov 1/ a 2/ mohol v ich prospech preukázať výsluch štatutárneho zástupcu úpadcu, avšak návrh na vykonanie tohto dôkazu súd prvej inštancie odmietol vykonať. Zo súhlasu FNM vyplýva, že sa mal uskutočniť predaj 34 pozemkov o výmere 23.453 m² a budov úpadcu a z celkovej kúpnej ceny za všetky tieto nehnuteľnosti, ktorá mala byť približne desaťkrát vyššia ako zaplatili žalobcovia (4.543.660,- Sk), mala byť FNM zaplatená suma vo výške 4,8 mil. Sk. Z uvedeného dôvodu žalobcovia nemali pochybnosť o tom, že uhradením kúpnej ceny vo výške cca 4,5 mil. Sk na účet súdnej exekútorke, nijakým spôsobom neovplyvnia a ani nebude znemožnené splniť úpadcovi záväzok uhradiť 4,8 mil. z výťažku predaja všetkých nehnuteľností v súhlase na účet fondu. Nakoľko sa nikde v súhlase FNM neuvádza, že všetky finančné prostriedky získané z výťažku predaja všetkých nehnuteľností mali byť uhradené na účet FNM. Preto neobstojí názor súdu prvej inštancie o nedobromyseľnosti žalobcov s odôvodnením, že kúpnu cenu vo výške 4.543.660,- Sk uhradili na účet súdnej exekútorke, a nie na účet FNM. Uvedený záver súdu prvej inštancie podľa žalobcov 1/ a 2/ nie je založený ani nevyplýva z predložených dôkazov. Práve naopak predložené dôkazy preukazujú, že žalobcovia nemohli ovplyvniť konanie úpadcu pri plnení jeho povinnosti uhradiť FNM sumu 4,8 mil. Sk. Súd prvej inštancie preto v danom prípade dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam; jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci; súdom zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené a súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností.

25. Za nepodložený názor súdu prvej inštancie žalobcovia 1/ a 2/ považujú aj to, že žalobca 1/ ako zamestnanec Vódohospodárske stavby a.s. Šaľa musel poznať tzv. privatizačnú zmluvu a všetky súvisiace listiny. Z výpovede žalobcu 1/ vyplývalo len, že poznal nehnuteľnosti, ktoré boli predmetom kúpnej zmluvy, pretože bol zamestnancom Vódohospodárske stavby a.s. Šaľa a p. V. poznal len ako pracovníka úpadcu, a nie záver, ku ktorému dospel súd prvej inštancie. Žalobca 1/ trvá na tom, že mu neboli poskytnuté k nahliadnutiu tzv. privatizačná zmluva ani iné s ňou súvisiace dokumenty. Ďalej namietajú, že na nehnuteľnosti, ktoré boli predmetom kúpnej zmluvy, bolo zriadené záložné právo v prospech FNM. Ťarchou vo forme záložného práva v prospech FNM boli zaťažené iné majetky úpadcu.

26. Žalobca 1/ nesúhlasí s názorom súdu prvej inštancie o jeho prepojení s úpadcom cez osobu p. V. Žalobca 1/ v čase uzavretia kúpnej zmluvy (12.10.2000) skoro 9 rokov nepracoval pre Vódohospodárske stavby a.s. Šaľa, nakoľko svoj pracovný pomer ukončil ešte v januári 1992. V súvislosti so zriadením vecného bremena v prospech p. V. s manželkou žalobcovia 1/ a 2/ uviedli, že sa jednalo o podmienku predaja predmetných nehnuteľností zo strany úpadcu. Podľa žalobcov 1/ a 2/ nie je správne dávať na ťarchu žalobcov, že boli ochotní pri kúpe nehnuteľností od úpadcu zriadiť vecné bremeno v prospech služobného bytu nachádzajúceho sa v jednej z nehnuteľností. Nemohlo mať vplyv na posúdenie dobromyseľnosti žalobcov pri nadobúdaní nehnuteľností, že rok po uzavretí kúpnej zmluvy žalobcovia previedli časť nehnuteľnosti zodpovedajúcej predmetnému služobnému bytu T.. V., ktorý mal aj tak právo ho užívať.

27. Z rozhodnutia súdu prvej inštancie nie je zrejmé, ako súd dospel k záveru, že boli žalobcovia prostredníctvom štatutárneho zástupcu úpadcu informovaní o všetkých záležitostiach týkajúcich sa finančnej situácie úpadcu. V prípade, ak by štatutárny zástupca informoval žalobcov ako kupujúcich o interných dokumentoch úpadcu, dopustil by sa tým porušenia obchodného tajomstva úpadcu. Predpokladanie porušenia zákonných povinností štatutárnym zástupcom úpadcu bez relevantných dôkazov je podľa žalobcov 1/ a 2/ v rozpore s právnym predpisom.

28. Napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie sa javí žalobcom 1/ a 2/ ako arbitrárne, založené na svojvôli súdu, na jeho úvahách nepodložených dôkazmi, resp. v rozpore s predloženými dôkazmi, a používajúc zjavne iracionálne myšlienkové konštrukcie. Súd prvej inštancie hodnotil dôkazy bez akceptovateľného racionálneho základu a použil v rozhodnutí interpretáciu, ktorá je v extrémnom rozpore s prioritami spravodlivosti. Prijaté závery súdu sú v nesúlade s vykonanými skutkovými zisteniami.

29. V závere žalobcovia 1/ a 2/ zdôraznili, že platnosť kúpnej zmluvy sa viaže v danom prípade na konanie tretích osôb odlišných od žalobcov. Žalobcovia nemohli mať žiadnu pochybnosť o platnosti dohody o započítaní, teda nemali prečo ani pochybovať o splnení podmienky vyplývajúcej z ust. § 19a ods. 3 zákona o veľkej privatizácii zo strany úpadcu. Žalobcovia svojím konaním nijako nemohli ovplyvniť konanie úpadcu ohľadne splnenia jeho povinnosti uhradiť výťažok z predaja nehnuteľností uvedených v súhlase FNM na účet FNM, a to bez ohľadu na to, že kúpnu cenu uhradili na účet súdnej exekútorky. Žalobcovia nadobudli nehnuteľnosti v dobrej viere vychádzajúc z toho, že boli splnené všetky zákonné podmienky k podpisu a platnosti kúpnej zmluvy a k zaevidovaniu ich vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností. Vlastnícke právo žalobcov nebolo spochybňované necelých 10 rokov. Následné konanie úpadcu po podpise kúpnej zmluvy a jej zavkladovaní nemôže byť v neprospech žalobcov, ktorí konali v dobrej viere.

30. Žalobcovia namietajú, že súd prvej inštancie neprihliadal a nevysporiadal sa s rozhodnutím Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 5Obo/44/2013, v ktorom bola riešená totožná situácia, pretože sa jednalo o predaj nehnuteľností úpadcu, ktorý bol v exekúcii, splnenie podmienok § 19 ods. 2 a § 19 ods. 3 zákona o veľkej privatizácii, platnosť trojdohody (započítacieho prejavu medzi FNM, úpadcom a spoločnosťou KOVOSPOL Nitra spol. s r.o.), a platnosť kúpnej zmluvy z dôvodu splnenia, či nesplnenia podmienok § 19 ods. 2 a § 19 ods. 3 zákona o veľkej privatizácii.

31. Okrem toho, že žalobcovia navrhli napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie odvolacím súdom zmeniť tak, že vyhovie návrhu žalobcov v celom rozsahu a zaviazže žalovaného k náhrade trov konania v rozsahu 100%. Žalobcovia 1/ a 2/ namietli aj priznanie trov konania žalovanému, ktorý bol pri niektorých úkonoch zastúpený advokátskou kanceláriou Zvéra advokáti s.r.o, so sídlom Námestie SNP 1, 811 06 Bratislava, konajúcou prostredníctvom advokáta a jediného konateľa, Mgr. Petra Zváru, ktorý je zároveň ako správca konkurznej podstaty úpadcu, čiže žalovaným v tomto konaní. Z daného vyplýva, že správca sa dal zastúpiť sám sebou, a teda za týchto okolností nemôže ísť o účelné uplatňovanie alebo bránenie práva, nakoľko ako strana sporu tak mohol konať sám a nemal preto zvyšovať náklady žalobcom tým, že sa dal zastúpiť advokátskou kanceláriou, v ktorej je jediným spoločníkom a konateľom.

32. Žalobcovia 3/ a 4/ vo svojom odvolaní žiadali s poukazom na ust. § 390 písm. a/ a b/ C. s. p., aby odvolací súd rozhodol tak, že podanej žalobe vyhovie. Napriek tomu, že nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 16. marca 2016, č. k. I. ÚS/549/2015-33, sa týka nadobudnutia vlastníckeho práva od nevlastníka, žalobcovia 3/ a 4/ zdôraznili, že ústavný súd tú uvádza širšie súvislosti, ktoré sa vzťahujú na nich v prebiehajúcom spore. Konkrétne poukázali na to, že boli štatutárnym zástupcom úpadcu ubezpečení, že nehnuteľnosti sú vlastníctvom úpadcu (predávajúceho) a podpísaním kúpnej zmluvy dôjde k prevodu vlastníckeho práva. O (ne)splnení podmienky zakotvenej v ust. § 19 ods. 3 zákona o veľkej privatizácii, podľa ktorej bol úpadca povinný nimi zaplatenú kúpnu cenu uhradiť FNM, nemali žalobcovia 3/ a 4/ v čase podpisu kúpnej zmluvy vedomosť. O prebiehajúcom exekučnom konaní boli informovaní prostredníctvom súdnej exekútorky, ako aj o tom, že kúpna cena musí byť zaplatená v súlade s kúpnu zmluvou. Žalobcovia 3/ a 4/ popreli akýkoľvek vzťah so štatutárnym zástupcom úpadcu, ako aj vedomosť o tom, aké zákonné podmienky má kúpna zmluva spĺňať za účelom jej platnosti a odôvodnili to neznalosťou zákona o veľkej privatizácii. Opätovne poukázali na ich nerušené užívanie nehnuteľností po dobu takmer 10 rokov a na vyjadrenie FNM, v ktorom nebolo namietané zaplatenie kúpnej ceny.

33. Dôraz kládli žalobcovia 3/ a 4/ aj na tú skutočnosť, že došlo k povoleniu vkladu spoluvlastníckeho práva k nehnuteľnostiam do príslušného katastra nehnuteľností, na základe čoho sa žalobcovia 3/ a 4/ domnievali, že kúpna zmluva nemá žiadne vady alebo nedostatky. Opakovane argumentovali tým, že by bolo v rozpore s dobrými mravmi, ak by štát vydával také právne predpisy, ktorými by bolo možné odňať vlastnícke právo nadobudnuté v dobrej viere.

34. Žalobcovia 3/ a 4/ zastávajú názor, že sa súd prvej inštancie dôsledne neriadil právnym názorom vysloveným v predchádzajúcom rozhodnutí odvolacieho súdu. Zamietnutie ich návrhov na vykonanie dokazovania považujú za porušenie ich práva. Navrhovali výsluch súdnej exekútorky, JUDr. Edity Šupovej, ktorým by sa objasnili okolnosti, za ktorých bola kúpna cena vyplatená na jej účet a dôvody neposkytnutia zaplatenej kúpnej ceny FNM. Za účelom preukázania neexistencie prepojenia medzi žalobcami 3/ a 4/ a štatutárnym zástupcom úpadcu, Ing. V., navrhovali jeho výsluch, nakoľko boli toho názoru, že záver vyslovený v napadnutom rozsudku súdu prvej inštancie je iba úvahou bez toho, že by bol preukázaný reálnym dôkazom. Ďalej navrhli, aby sa súd prvej inštancie oboznámil s rozhodnutím Najvyššieho súdu SR zo dňa 26. apríla 2018, sp. zn. 2ObdoV/19/2017, ako aj s celým spisom vedeným na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 8Cbi/28/2010, ktorý sa týka skutkovo a právne tých istých okolností ako v prejednávacom spore, iba žalobcom bol iný subjekt. Nakoľko v tomto konaní bolo žalobe právoplatne vyhovené a súdy sa tu podrobne vysporiadali s problematikou aplikácie „dobrej viery“ v súvislosti s nadobudnutím vlastníckeho práva.

35. K odvolaniam žalobcov sa vyjadril žalovaný, ktorý skonštatoval, že žalobcovia zotrvávajú na argumentácii a dôvodoch, ktoré už v priebehu konania nielen súd prvej inštancie, ale aj odvolací súd opakovane posudzovali, vyjadrili sa k nim, pričom odvolací súd k otázkam, ktoré považoval pre rozhodnutie vo veci za zásadné vyslovil pre súd prvej inštancie záväzný právny názor. Zdôraznil, že uznesením Najvyššieho súdu SR zo dňa 30. novembra 2017, č. k. 2Obo/20/2016-527, bol síce predchádzajúci rozsudok súdu prvej inštancie zrušený a vrátený mu na ďalšie konanie, ale zotrval na už skôr vyslovených právnych záveroch a uložil súdu prvej inštancie zaoberať sa už len otázkou dobromyseľnosti žalobcov pri nadobúdaní sporných nehnuteľností. Žalovaný sa v celom rozsahu stotožnil s napadnutým rozsudkom súdu prvej inštancie.

36. K posudzovaniu dobromyseľnosti žalobcov pri nadobúdaní nehnuteľností derivatívnym spôsobom, v danom prípade kúpnu zmluvou, možno podľa žalovaného výlučne v súvislosti s inštitútom vydržania veci. Ústavný súd SR vo svojom náleze nadväzuje a opiera sa o vývoj rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít v Českej republike, pričom nastoľuje otázky, týkajúce sa výlučne ochrany dobromyseľného nadobúdateľa pri nadobúdaní veci od nevlastníka a s tým súvisiace otázky prekonania/prelomenia normatívnej úpravy vydržania podľa Občianskeho zákonníka. V danom prípade sa posúdenie dobromyseľnosti žalobcov podľa žalovaného neopiera o žiadne ustanovenie právneho predpisu a nemá žiadny základ v citovanom náleze ústavného súdu. Nakoľko v prejednávanej veci nie je sporné, že oprávneným vlastníkom nehnuteľností v čase uzavretia kúpnej zmluvy bol úpadca, zaobranie sa dobromyseľnosťou nadobúdateľa pri nadobúdaní vlastníckeho práva od nevlastníka na uzatváranie kúpnych zmlúv by negovalo nielen opodstatnenosť samotného ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka, ale spochybnilo by aj samotné základy a princípy, na ktorých je súkromné právo založené.

37. Tvrdenia o dobromyseľnosti žalobcov, ktoré žalobcovia podsúvajú odvolaciemu súdu považuje žalovaný len za účelovú obranu, pričom objektívne dobromyseľnosť žalobcov nepreukazujú. V čase uzatvorenia kúpnej zmluvy žalobcami prebiehali exekúcie voči dlžníkovi (úpadcovi), o ktorých mali žalobcovia vedomosť, čo pri minimálnej požiadavke obozretnosti pri uzatváraní kúpnej zmluvy aj bez ďalšieho diskvalifikuje objektívne posúdenie dobromyseľnosti žalobcov. Bez toho, aby sa súd detailne zaoberal každým tvrdením žalobcov, ktorými odôvodňujú svoju dobromyseľnosť postačuje, že spôsob nadobúdania nehnuteľností a okolností, ktoré museli byť známe žalobcom už pred uzatvorením kúpnej zmluvy bez ďalšieho, právom, objektívne spochybňujú ich dobromyseľnosť.

38. Pokiaľ súdny exekútor spísal nehnuteľnosti v rámci exekučného konania s poznámkou na liste vlastníctva povinnej osoby, úpadca nesmel a nemohol uzatvoriť kúpnu zmluvu a previesť nehnuteľnosti na žalobcov. Rovnaký právny názor je možné vyvodiť aj z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 25.06.2002, sp. zn. 5Cdo/85/02, ktorý bol zverejnený v Zbierke stanovísk a rozhodnutí súdov R44/2004.

39. K rozhodnutiam, na ktoré žalobcovia vo svojich odvolaniach poukazujú a v ktorých bolo rozhodnuté odlišne, tzn. súd žalobcom poskytol ochranu a sporné nehnuteľnosti z konkurznej podstaty vylúčil, žalovaný uviedol, že nie každé rozhodnutie najvyššieho súdu je možné považovať za judikát, a teda za prameň práva. Ďalej zdôraznil, že v súvislosti s vylúčením iných nehnuteľností z konkurznej podstaty úpadcu boli vydané iné rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré posudzovali rovnaké právne otázky a ktorých väčšinový názor súd prvej inštancie akceptoval. Tieto rozhodnutia žalobcovia účelovo neuviedli.

40. K námietke priznania trov konania žalovanému, žalovaný uviedol, že je ako správca zapísaný do zoznamu správcov Ministerstva spravodlivosti SR, vykonáva správcovskú činnosť ako fyzická osoba. Správca konkurznej podstaty sa zo zákona stáva stranou sporu, v ktorom vymáha v prospech podstaty pohľadávku úpadcu, ako aj v sporoch vyvolaných konkurzným konaním a v konaniach, v ktorých sa úpadca stal stranou sporu. Prináležia mu teda všetky práva a povinnosti, ktoré zákon strane sporu priznáva. Okolnosť, že správca konkurznej podstaty je sám advokát, nemá na tento záver žiadny vplyv. Tieto právne závery si osvojila aj súdna prax v Slovenskej republike.

41. Žalovaný považuje napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie za správny. K otázke dobrej viery vypočul žalobcov a návrhy na ďalšie dokazovanie (podľa nášho názoru správne) zamietol. V odôvodnení napadnutého rozsudku, k posúdeniu dobrej viery žalobcov sa súd prvej inštancie vyjadril dostatočne zrozumiteľne a svoje právne stanovisko aj dostatočne jasne odôvodnil. Skutočnosť, že žalobcovia s odôvodnením právnych záverov súdu prvej inštancie nie sú spokojní, neznamená, že by bolo možné označiť napadnutý rozsudok, čo do dôvodov rozhodnutia za ústavne nesúladný alebo arbitrárny.

42. Žalobcovia 3/ a 4/ vyjadrili súhlas s obsahom odvolania žalobcov 1/ a 2/.

43. Žalobcovia 1/ a 2/ sa vo svojom vyjadrení v celom rozsahu stotožnili s odvolaním žalobcov 3/ a 4/.

44. K vyjadreniam žalobcov sa vyjadril žalovaný s tým, že sa k vyjadreniam žalobcov už nebude vyjadrovať. Zároveň navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil a priznal mu náhradu trov odvolacieho konania.

45. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (ďalej aj ako „odvolací súd“) [§ 470 ods. 1, 4 zákona č. 160/2015 Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p.“)], po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 C. s. p.), vo veci samej oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, proti ktorému je možné podať odvolanie bez nariadenia pojednávania, viazaný rozsahom odvolania, odvolacími dôvodmi a zisteným skutkovým stavom súdom prvej inštancie (§ 379, § 380 ods. 1, § 383 C. s. p.), prejednal odvolanie a dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie je potrebné potvrdiť.

46. Predmetom odvolacieho konania je námietka žalobcov, že súd prvej inštancie neaplikoval nález Ústavného súdu SR zo dňa 16.03.2016, č. k. I. ÚS 549/2015-33, na ktorý poukázal vo svojom zrušovacom uznesení odvolací súd zo dňa 30. novembra 2017, č. k. 2Obo/20/2016-527, v dôsledku čoho súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobcom, aby uskutočňovali im patriace procesné práva v takej miere, že tým došlo k porušeniu ich práva na spravodlivý proces. Napriek tomu, že ústavný súd v náleze riešil nadobudnutie vlastníckeho práva od nevlastníka, sú v ňom uvedené širšie právne úvahy, ktoré sa týkajú aj žalobcov. Z uvedeného dôvodu napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

47. Odvolací súd poukazuje na časť odôvodnenia napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie, kde sa vysporiadaval s aplikáciou predmetného nález ústavného súdu. Súd prvej inštancie skonštatoval, že v prejednávanej veci nešlo o nadobudnutie vlastníckeho práva od nevlastníka, kedy by dobrá viera nadobúdateľa po posúdení individuálnych okolností prípadu mohla podľa nález predstavovať predpoklad pre nadobudnutie vlastníctva. Ďalej súd prvej inštancie zdôraznil, že v náleze sa výslovne uvádza, že vyššie riziko má niesť nedbalý vlastník než nadobúdateľ v dobrej viere, pretože ten nie je schopný sa dozvedieť sa o tom, ako vec opustila vlastníkovu sféru. Ide teda o ochranu nadobúdateľa na úkor prevodcu, ktorý bol nevlastníkom a nemusel mať relevantné informácie o právnych predchodcoch, čo nie je tento prípad. Žalobcovia ako kupujúci nadobúdali nehnuteľnosti od úpadcu, pričom mali vedomosť o podstatných okolnostiach, za akých sa prevod uskutočňuje. V tejto súvislosti súd prvej inštancie upriamil pozornosť na právnu teóriu, podľa ktorej dobrú vieru je vždy potrebné hodnotiť objektívne, a nielen zo subjektívneho hľadiska, osobného presvedčenia samotného účastníka. Pri hodnotení dobrej viery je vždy nevyhnutné brať do úvahy, či držiteľ nemal, resp. nemohol mať pri normálnej opatrnosti, ktorú je možné od každého požadovať, vzhľadom na okolnosti prípadu dôvodné pochybnosti, že mu vec patrí. Žalobcovia v priebehu celého konania poukazovali na to, že nadobudli nehnuteľnosti v dobrej viere a po celý čas tieto nerušene užívali. S odkazom na ust. § 132 ods. 1 Občianskeho zákonníka súd prvej inštancie uviedol, že vlastnícke právo k nehnuteľnostiam možno nadobudnúť len na základe platného písomného právneho úkonu, rozhodnutia štátneho orgánu alebo inou skutočnosťou stanovenou zákonom, resp. na základe inštitútu vydržania. Z iných dôvodov nadobudnutie vlastníctva nie je možné a uvedená zásada nebola v slovenskom právnom poriadku prelomená. Súd prvého stupňa nevzhladol také dôvody osobitného zreteľa, pre ktoré by mal vyhovieť žalobcom bez splnenia zákonných podmienok, a to s prihliadnutím na objektívne okolnosti daného prípadu.

48. Podľa odvolacieho súdu sa súd prvej inštancie dostatočne vysporiadal s právnym názorom vysloveným v náleze ústavného súdu, ako aj okolnosťami týkajúcimi sa dobrej viery žalobcov pri nadobúdaní sporných nehnuteľností kúpnu zmluvou. Zároveň odvolací súd nezistil, že by súd prvej inštancie svojím postupom nerešpektoval záväznosť právneho názoru odvolacieho súdu, a preto nebolo žalobcom znemožnené uskutočňovanie im patriacim procesným právam v takej miere, že by tým došlo k porušeniu ich práva na spravodlivý proces.

49. Ďalšia námietka žalobcov spočívala v tom, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym

skutkovým zisteniam. Odôvodnili to tým, že splnenie podmienky uvedenej v súhlase FNM týkajúcej sa použitia výnosu z predaja v ňom uvedených nehnuteľností podľa predložených znaleckých posudkov ohodnoteného vo výške 4,8 mil. Sk úpadcom na úhradu svojich záväzkov voči FNM, sa malo uskutočniť bez toho, aby to mohli nejako ovplyvniť a nemohli tušiť ako úpadca túto svoju povinnosť splniť, ani že bude dohoda o započítaní vyhlásená za neplatnú. Trvali na svojej dobromyseľnosti vzhľadom na to, že sa domnievali, že podmienka uvedená v súhlase, bude úpadcom splnená z celkového výťažku z predaja všetkých nehnuteľností, a nie práve z tých peňažných prostriedkov, ktoré poukázali žalobcovia na účet súdnej exekútorky. Rozporovali konštatovanie súdu prvej inštancie, že by na majetok úpadcu (konkrétne nehnuteľnosti, ktoré boli predmetom kúpnej zmluvy) bolo zriadené záložné právo FNM.

50. V tejto súvislosti odvolací súd uvádza, že zo súhlasu FNM zo dňa 31.08.2000, s ktorým boli preukázateľne žalobcovia oboznámení, jasne vyplýva udelenie súhlasu FNM s uvoľnením záložného práva a predajom v súhlase špecifikovaných nehnuteľností za splnenia rozvázovacej podmienky spočívajúcej v použití výnosu z predaja podľa predložených znaleckých posudkov ohodnotený vo výške 4,8 mil. Sk úpadcom na úhradu svojich záväzkov voči FNM. Nakoľko podľa tvrdení samotných žalobcov uzavretie kúpnej zmluvy zastrešovala súdna exekútorka, ktorej zároveň bola žalobcami zaplatená kúpna cena za nehnuteľnosti, žalobcovia si museli byť vedomí, že exekúcia sa vykonáva v prospech oprávnených, ktorými sú osoby s najväčšou pravdepodobnosťou odlišné od FNM. Preto odvolací súd súhlasí s konštatovaním súdu prvej inštancie, že žalobcovia museli, resp. mali pri normálnej opatrnosti vedieť o podmienkach stanovených v ust. §19a zákona o veľkej privatizácii, limitujúcich platnosť kúpnej zmluvy, mali vedomosť o tom, že voči predávajúcemu prebieha exekúcia na nehnuteľnosti, ktoré nadobúdajú kúpnu zmluvou a sú spísané súdnou exekútkou.

51. Z vykonaného dokazovania vyplýva, že žalobcovia zaplatili kúpnu cenu na účet súdnej exekútorky, čím prispeli k tomu, že z ich strany nedošlo ani len k čiastočnému splneniu rozvázovacej podmienky zakotvenej v súhlase FNM. Spoliehanie sa žalobcov na to, že z predaja ostatných nehnuteľností, ktoré pravdepodobne tiež podliehali exekúcii, úpadca uhradí svoj záväzok voči FNM nepredstavuje prejav dobromyseľnosti. Žalobcami tvrdená nemožnosť ovplyvniť ďalšie konanie úpadcu, ktorý mohol zaplatiť pohľadávku FNM z predaja nehnuteľností odlišných od tých, ktoré kúpnu zmluvou nadobudli žalobcovia, nie je v tomto smere relevantná. Existencia rozvázovacej podmienky zakotvenej v súhlase je nespochybniteľná, a preto bolo predovšetkým v záujme žalobcov, aby ju úpadca splnil, k čomu by za normálnych okolností a v prípade ich konania v dobrej viere vyvinuli primeranú aktivitu. V opačnom prípade si museli byť vedomí, že vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam účinne nenadobudnú.

52. K námietke žalobcov, že na nehnuteľnosti, ktoré boli predmetom kúpnej zmluvy zriadené záložné právo FNM nebolo, pričom súd prvej inštancie skonštatoval v prípade majetku úpadcu opak, odvolací súd uvádza, že sa nejednalo o konštatovanie, týkajúce sa výlučne sporných nehnuteľností, ale vzťahovalo sa na majetok úpadcu a vyplývalo zo súhlasu FNM, ktorým bol okrem súhlasu na predaj nehnuteľností daný aj súhlas na uvoľnenie záložného práva, ktoré sa týkalo príslušných nehnuteľností.

53. Ďalej žalobcovia namietali, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia, keď uhradenie kúpnej ceny žalobcami uskutočnené priamo na účet súdnej exekútorky, a nie na účet FNM, vyhodnotil ako nedobromyseľné konanie zo strany žalobcov a nezohľadnil obranu žalobcov, že nemohli ovplyvniť konanie úpadcu ohľadom uhradenia kúpnej ceny v prospech FNM.

54. V tejto súvislosti odvolací súd zdôrazňuje, že v zmysle ust. § 19a ods. 3 zákona o veľkej privatizácii, ak fond vydá predchádzajúci súhlas podľa odseku 2, nadobúdateľ privatizovaného majetku (v tomto prípade úpadca) je povinný použiť takto získané prostriedky prednostne na úhradu svojich záväzkov voči fondu v zmysle uzavretej zmluvy podľa § 14. Žalobcovia uhradili kúpnu cenu za sporné nehnuteľnosti na účet súdnej exekútorky, aj napriek platnej právnej úprave, tieto boli použité na uspokojenie pohľadávok oprávnených, a nie prednostne na úhradu záväzku úpadcu voči FNM. Inými slovami vyplatenie kúpnej ceny súdnej exekútkou bolo žalobcami uskutočnené v rozpore so zákonom.

Obrana žalobcov, že nemajú právnické vzdelanie a zákon o veľkej privatizácii nepoznali neobstojí, vzhľadom na všeobecne platnú zásadu „neznaosť zákona neospravedlňuje“, podľa ktorej sa nikto nemôže zbaviť zodpovednosti za svoje konanie alebo určitej povinnosti tvrdením, že nepoznal zákon, resp. o svojich povinnostiach nevedel. Konanie žalobcov v rozpore so zákonom, aj keď podľa ich tvrdení zákon o veľkej privatizácii nepoznali alebo sa riadili pokynmi súdnej exekútorke, nemožno považovať za dobromyseľné.

55. Nesprávne právne posúdenie zo strany súdu prvej inštancie žalobcovia videli aj v konštatovaní, že v priebehu exekúcie nie je možné speňažiť nehnuteľnosť povinného iným spôsobom ako v exekučnej dražbe, o čom mali mať žalobcovia vedomosť, a aj preto ich súd prvej inštancie posúdil ako nedobromyseľných.

56. V tejto súvislosti odvolací súd považuje za potrebné poukázať na znenie ust. § 136 Exekučného poriadku účinného ku dňu uzavretia kúpnej zmluvy, podľa ktorého sa exekúcia predajom nehnuteľnosti vykoná dražbou a vykoná ju exekútor. Z ust. § 47 ods. 1 písm. b/ Exekučného poriadku účinného ku dňu uzavretia kúpnej zmluvy vyplýva, že exekútor poverený vykonaním exekúcie zakáže povinnému, aby odo dňa doručenia upovedomenia o začatí exekúcie nakladal so svojím majetkom, ktorý podľa ustanovení tohto zákona podlieha exekúcii. Nehnuteľnosti prevádzané kúpnu zmluvou nespochybniteľne podliehali exekúcii vykonávanej na majetok úpadcu, teda povinného. Na základe uvedeného sa možno dôvodne domnievať, že priamy predaj nehnuteľností v rámci exekučného konania nemožno bez akýchkoľvek pochybností posúdiť v intenciách pojmu „dobrej viery“.

57. Za nesprávne skutkové zistenia, ku ktorým súd prvej inštancie dospel, ako aj za nesprávne právne posúdenie vecí, žalobcovia považujú vyhodnotenie súdu, že žalobca 1/ poznal štatutárneho zástupcu úpadcu, v dôsledku čoho mal možnosť sa oboznámiť s tzv. privatizačnou zmluvou a so všetkými súvisiacimi listinami, a tým pádom boli informovaní aj ostatní žalobcovia. Uvedený názor súdu prvej inštancie žalobca 1/ poprel s odôvodnením, že sa nejedná o záver, ktorý by zodpovedal jeho výpovedi pred súdom. Svoj nesúhlas s takýmto názorom súdu prvej inštancie vyjadrili aj ostatní žalobcovia. S touto námietkou úzko súvisí aj popretie prepojenia medzi žalobcom 1/, prípadne ostatnými žalobcami a štatutárnym zástupcom úpadcu, a to napriek zriadenému vecnému bremenu na časť nehnuteľností v rámci kúpnej zmluvy v prospech štatutárneho zástupcu úpadcu a jeho manželky, ktoré podľa žalobcov nevyplývajú z vykonaného dokazovania. Domnienka súdu prvej inštancie o dostupnosti a vedomosti štatutárneho zástupcu úpadcu o celkovej situácii úpadcu a všetkých okolnostiach prípadu, s ktorými mali byť žalobcovia oboznámení, nemá oporu vo vykonanom dokazovaní. Tzn. súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, napadnuté rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia a konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

58. Odvolací súd uvádza, že z napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie vyplýva, že súd pri vyššie uvedených konštatovaniach vychádzal z toho, že žalobcovia sú z Nitry, situáciu okolo privatizácie úpadcu poznali, vedeli, že na liste vlastníctva viaznu ťarchy a je vedená exekúcia na majetok úpadcu. Nejde teda o taký prípad, že by absolútne nepoznali okolnosti, za akých nadobúdajú vlastníctvo k predmetným nehnuteľnostiam. Miera, do akej im bola ozrejmenej situácia okolo úpadcu či už zo strany p. V. alebo súdnej exekútorke, je len jednou z mnohých okolností, ktoré súd prvej inštancie bral pri posudzovaní dobromyseľnosti žalobcov do úvahy. Existencia súhlasu FNM na uvoľnenie záložného práva a predaj v ňom uvedených nehnuteľností musela mať pri bežnej obozretnosti žalobcov svoje opodstatnenie (privatizačnú zmluvu), ich tvrdená nevedomosť, resp. nezáujem, nemožno vykladať v ich prospech. Žalobcovia museli mať vedomosť, že kupujú nehnuteľnosti, ktoré tvoria privatizovaný majetok štátu, a na ktorých predaj sa vzťahuje špecifický režim. Informácia o tom, že úpadca nadobudol predmetné nehnuteľnosti od FNM na základe privatizačnej zmluvy musela byť žalobcom dostupná aj v prípade, ak im samotná privatizačná zmluva nebola poskytnutá k nahliadnutiu. Rovnako prebiehajúca exekúcia na majetok úpadcu bola preukázateľne skutočnosť, ktorú žalobcovia poznali a vyplývala aj z údajov v katastri nehnuteľností. Rovnako im musela byť prístupná informácia, z ktorej bolo zrejmé, že exekučné konanie je vedené v prospech subjektov odlišných od FNM. Osobné presvedčenie žalobcov,

že všetko bolo v súvislosti s uzavretím kúpnej zmluvy v poriadku, nezakladá ich dobrú vieru pri nadobudnutí vlastníctva, a to s prihliadnutím na objektívne skutočnosti.

59. Žalobcovia v predmetnej veci navrhli vypočuť p. V., štatutárneho zástupcu úpadcu, za účelom preukázania absencie ich vedomosti o obsahu Žiadosti úpadcu o vyslovenie súhlasu na odpredaj časti majetku, a teda ani o údajnom prísľube úpadcu prevodu kúpnej ceny na účet fondu. Rovnako by jeho svedeckou výpoveďou došlo k vysvetleniu jeho vzťahu so žalobcom 1/, popřípade s ostatnými žalobcami. Ďalej navrhli vypočuť p. Šupovú, súdnu exekútorku, ktorá mala ozrejmiť, prečo bola kúpna cena vyplácaná na jej účet. Podľa žalobcov sa jednalo o svedkov, ktorí dojednávajú podmienky uzavretia kúpnej zmluvy, a preto by sa mohli vyjadriť k otázke dobromyseľnosti žalobcov pri nadobúdaní vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam. Okrem nevykonania vyššie navrhnutých dôkazov, žalobcovia navrhli, aby sa súd prvej inštancie oboznámil s rozhodnutím Najvyššieho súdu SR zo dňa 26. apríla 2018, sp. zn. 2ObdoV/19/2017, ako aj s celým spisom vedeným na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 8Cbi/28/2010, ktorý sa týka skutkovo a právne tých istých okolností ako v prejednávanej spore, iba žalobcom bol iný subjekt. Tento svoj návrh na vykonanie dokazovania odôvodnili tým, že v tomto konaní bolo žalobe právoplatne vyhovieť a súdy sa tu podrobne vysporiadali s problematikou aplikácie „dobrej viery“ v súvislosti s nadobudnutím vlastníckeho práva.

60. Odvolací súd považuje za nedôvodné tvrdenie žalobcov, že nevykonaním navrhnutých dôkazov došlo zo strany súdu prvej inštancie k nesprávnemu právnomu posúdeniu veci, ani že by tým bolo upreté ich právo na spravodlivý proces alebo sa jednalo o nevykonanie navrhnutých dôkazov potrebných na zistenie rozhodujúcich skutočností. V tejto súvislosti poukázal na ustanovenie § 185 ods. 1 C. s. p., podľa ktorého súd rozhodne, ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná. Ďalej uviedol, že súd prvej inštancie zamietol návrhy žalobcov na doplnenie dokazovania, pretože dospel k záveru, že by ich vykonanie nemalo vplyv na rozhodnutie. Inými slovami návrh na vypočutie svedkov ako aj oboznámenie sa s rozhodnutím Najvyššieho súdu SR zo dňa 26. apríla 2018, sp. zn. 2ObdoV/19/2017, ako aj s celým spisom vedeným na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 8Cbi/28/2010, považoval súd prvej inštancie so zreteľom na zistený skutkový stav za bezpredmetný. S prihliadnutím ku skutočnosti, že predmetom dokazovania bola dobromyseľnosť žalobcov, súd prvej inštancie mal za to, že na jej posúdenie bol postačujúci výsluch žalobcov a listinné dôkazy, ktoré sú obsahom spisu, pričom s týmto záverom sa stotožnil aj odvolací súd a skonštatoval, že zamietnutím jednotlivých návrhov žalobcov na doplnenie dokazovania nebolo upreté právo na spravodlivý proces, nedošlo k nesprávnemu právnomu posúdeniu veci, nejednalo sa ani o nevykonanie navrhnutých dôkazov potrebných na zistenie rozhodujúcich skutočností. Na doplnenie odvolací súd uvádza, súd prvej inštancie vykonal dôkaz zápisnicou o výsluchu svedka T.. V. a Ing. Z. v konaní vedenom pod sp. zn. 10Cbi/32/2010.

61. Okrem vyššie uvedených odvolacích námietok, žalobcovia majú za to, že napadnuté rozhodnutie je arbitrálne s odôvodnením, že sa súd prvej inštancie nedržal právneho názoru odvolacieho súdu, keď mal posudzovať vec s poukazom na princíp dobrej viery chrániaci účastníkov súkromnoprávných vzťahov, ktorý je jedným z kľúčových prejavov princípu právnej istoty, odvíjajúceho sa od princípu právneho štátu. Podľa žalobcov sa súd prvej inštancie posúdením ich dobromyseľnosti zaoberal len povrchno, bez opory vo vykonanom dokazovaní, používajúc zjavne iracionálne myšlienkové konštrukcie, čím dospel k nesprávnemu záveru, že žalobcovia neboli dobromyseľní.

62. Najvyšší súd SR ako súd odvolací svojím zrušovacím uznesením zo dňa 30. novembra 2017, č. k. 2Obo/20/2016 - 527, skonštatoval, že nevysporiadaním sa s otázkou dobrej viery, došlo zo strany súdu prvej inštancie k nesprávnemu právnomu posúdeniu a nebol v tejto súvislosti dostatočne zistený skutkový stav. Z uvedeného dôvodu odvolací súd uložil súdu prvej inštancie povinnosť vysporiadať sa s otázkou dobrej viery žalobcov v prejednávanej spore. Odvolací súd zdôrazňuje, že z uloženia uvedenej povinnosti súdu prvej inštancie nevyplýva zároveň povinnosť vyhodnotiť konanie žalobcov ako dobromyseľné, a tým aj vyhovieť žalobcom v merite veci. Odvolací súd nezistil, že by súd prvej inštancie nerešpektoval vyslovený záväzný právny názor odvolacieho súdu podľa ust. § 391 ods. 2 C. s. p.

63. Odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie, berúc do úvahy všetky okolnosti daného prípadu pri uzatváraní kúpnej zmluvy, dospel k záveru, že žalobcovia neboli dobromyseľní pri nadobudnutí sporných nehnuteľností. Odvolacie dôvody vyhodnotil odvolací súd za nedôvodné s poukazom na to, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový a právny stav, z ktorého vyvodil aj správny právny záver, svoje rozhodnutie riadne odôvodnil. Odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie vo veci samej podľa § 387 ods. 1 a ods. 2 C. s. p. ako vecne správne potvrdil.

64. Napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v časti týkajúcej sa priznania trov konania v plnom rozsahu žalovanému žalobcovia namietli, že žalovaný bol pri niektorých úkonoch zastúpený advokátskou kanceláriou Zvara advokáti s.r.o, so sídlom Námestie SNP 1, 811 06 Bratislava, konajúcou prostredníctvom advokáta a jediného konateľa, Mgr. Petra Zváru, ktorý je zároveň ako správca konkurznej podstaty úpadcu, čiže žalovaným v tomto konaní. Skutočnosť, že sa správca dal zastúpiť sám sebou, nemožno podľa žalobcov posúdiť ako účelné uplatňovanie alebo bránenie práva, nakoľko ako strana sporu tak mohol konať sám a nemal preto zvyšovať náklady žalobcom tým, že sa dal zastúpiť advokátskou kanceláriou, v ktorej je jediným spoločníkom a konateľom.

65. V sporovom konaní sa otázka náhrady trov konania spravuje predovšetkým zásadou úspechu vo veci (§ 255 ods. 1 C. s. p.). Len výnimočne súd v konaní (procesne) úspešnej sporovej strane neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa (§ 257 C. s. p.). Z uvedeného vyplýva, že pre aplikáciu výnimky zo zásady úspechu vo veci je potrebné, aby boli kumulatívne splnené podmienky spočívajúce v dôvodoch hodných osobitného zreteľa a výnimočných okolnostiach. Odvolací súd zastáva názor, že v danom prípade nie sú dané podmienky pre použitie ust. § 257 C. s. p.

66. Podľa ust. § 89 ods. 1 C. s. p. sa strana môže dať v konaní zastupovať zástupcom, ktorého si zvolí. Zvolený zástupca sa nemôže dať zastúpiť, ak osobitný zákon neustanovuje inak.

67. Podľa ust. § 90 ods. 1 C. s. p. musí byť strana zastúpená advokátom v sporoch vyvolaných alebo súvisiacich s konkurzom a reštrukturalizáciou, v sporoch z ochrany hospodárskej súťaže, v sporoch z nekalého súťažného konania, v sporoch z ohrozenia alebo porušenia práva na obchodné tajomstvo a v sporoch súvisiacich s ochranou práva duševného vlastníctva. To neplatí, ak je a) stranou fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) stranou právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

68. V danom prípade sa jedná o spor súvisiaci s konkurzom, preto strane sporu zo zákona vyplýva povinnosť byť zastúpený advokátom. Napriek tomu, že správca konkurznej podstaty má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, nemá povinnosť dať sa zastúpiť advokátom, avšak právo na zastúpenie v konaní zástupcom, ktorého si zvolí, mu zostáva zachované. Vzhľadom na vyššie uvedené sa odvolací súd stotožnil so záverom súdu prvej inštancie o priznaní nároku žalovanému proti žalobcom na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

69. O trovách odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 396 ods. 1 C. s. p. v spojení s § 262 a § 255 ods. 1 C. s. p. Úspešnou stranou v predmetom odvolacom konaní bol žalovaný, preto mu vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcom v celom rozsahu, tak ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, pričom bude úlohou súdu prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, rozhodnúť samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník, o výške náhrady trov konania s prihliadnutím na účelnosť jednotlivých úkonov.

70. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.).

Dovolanie je podľa § 421 C. s. p. prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C. s. p.). Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/ (§ 421 ods. 2 C. s. p.). Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C. s. p.). Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.). Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C. s. p.). Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C. s. p.). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne(dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C. s. p.). Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1). Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je:

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C. s. p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C. s. p.). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C. s. p.).